



Gents MilieuFront vzw (GMF)

Koningin Maria Hendrikaplein 5
9000 Gent
tel. 09 242 87 54
fax. 09 242 87 51

info@gentsmilieufont.be
www.gentsmilieufont.be

12 oktober 2009

Aan Min VROM
Directoraat-Generaal Milieu
Directie risicobeleid/IPC 645
Postbus 30945
2500 GX Den Haag

Zienswijze Startnotitie milieueffectrapportage bouw tweede kerncentrale Borssele

Geachte,

Hierbij wenst het Gents MilieuFront vzw (GMF), erkende regionale milieuvereniging, gebruik te maken van de mogelijkheid om opmerkingen en alternatieven naar voor te brengen in verband met de startnotitie milieueffectrapportage in verband met de bouw van een tweede kerncentrale in Borssele van DELTA N.V. waar het openbaar onderzoek loopt tussen 22 juli en 16 oktober 2009.

Het voorliggend project behelst de bouw van een tweede kerncentrale in Borssele gelegen op zo'n 20 km van de Belgische grens. De bouw en de exploitatie van een kerncentrale kan een impact hebben tot op het Vlaamse grondgebied. Als Gentse milieuvereniging willen we dan ook van deze gelegenheid gebruik maken om te reageren op deze startnotitie en enkele aandachtspunten die relevant zijn om mee te nemen tijdens de opmaak van deze project-MER aan u voor te leggen.

Milieuvriendelijke alternatieven nodig

DELTA stelt voor de milieueffecten van het bouwen van een nieuwe kerncentrale te vergelijken met de bouw van een kolencentrale met CO₂ afvang en opslag. Probleem met dit alternatief is dat de techniek van CO₂-opslag op dit moment niet commercieel beschikbaar is.

GMF is ook van oordeel dat dit niet het enig mogelijke alternatief is voor een kerncentrale.

Daarom vraagt GMF om als variant de milieueffecten van een windpark op zee te vergelijken met de effecten van een kerncentrale. Een andere variant is de vergelijking met een windpark op zee in combinatie met een moderne gascentrale.

Daarnaast moet ook het alternatief om energie efficiënter te gebruiken grondig onderzocht worden. Dit alternatief past immers binnen het Nederlands regeringsbeleid om 2% per jaar aan energie te besparen.

Zo laag mogelijke kostprijs?

In de startnotitie staat dat de aanleiding tot de bouw van een nieuwe kerncentrale tweeledig is; enerzijds een bijdrage leveren aan de milieudoelstellingen (CO₂ neutrale elektriciteit

opwekken) en anderzijds een diversifiëren van de energiemarkt om in een geliberaliseerde markt elektriciteit op te wekken met een zo laag mogelijke kostprijs en zo weinig mogelijk emissies van CO₂, NO_x en SO₂.

Als commerciële firma wil DELTA een zo laag mogelijke kostprijs kunnen aanbieden. GMF stelt zich vragen bij de kostprijs van elektriciteit opgewekt door kernenergie. Worden wel alle aspecten meegenomen, zoals transportkosten, ontmanteling van de centrale na 50- 60 jaar en de duizenden jaren opslag van het radioactief afval?

Alle aspecten van de splijtstofcyclus meenemen

DELTA stelt voor om bij de beschrijving van de effecten de cyclus op hoofdlijnen te beschouwen waaronder de winning van het uranium, de aan- en afvoer van de elementen, de hoeveelheden en samenstelling van het afval en de eindberging.

GMF vraagt om de milieueffecten van deze onderdelen van de cyclus in detail te bestuderen zowel bij gewone werking als bij een ongeval bij bijvoorbeeld het transport. Radioactief materiaal wordt vervoerd naar een opwerkingsfabriek in het buitenland.

In de startnotitie is niet opgenomen naar welke opwerkingsfabriek het materiaal zal vervoerd worden en hoe het vervoerd zal worden. De kans dat dit transport via Vlaanderen loopt is vrij groot. Daarna komt het teruggewonnen splijtstof en het daarbij vrijgekomen afval terug naar Borssele. Het afval wordt geborgen in COVRA (Centrale Organisatie voor Radioactief Afval in Borssele).

Om de milieueffecten van de kerncentrale goed in kaart te brengen is het noodzakelijk de radioactieve en chemische vervuiling van de hele cyclus te kwantificeren. Ook voor de beoordeling van het uitvoeringsalternatief 'Alternatieve splijtstoffen' (p33) is deze analyse noodzakelijk.

Opwerking van kernafval

DELTA wil het kernafval uit de nieuwe kerncentrale opwerken voordat het zal worden opgeslagen bij de COVRA. DELTA is niet van plan de milieueffecten van het opwerkingsproces mee te nemen in de MER.

GMF is echter van oordeel dat om een goede analyse van het uitvoeringsalternatief 'Niet opwerken van gebruikte brandstof' te kunnen uitvoeren het noodzakelijk is om deze milieueffecten van de opwerkingsroute wel te kwantificeren- en kwalificeren.

Ook is het noodzakelijk een uitgebreide analyse te maken van de verschillende afvalstromen die ontstaan bij het opwerkingsproces. Analyse moet inzicht geven in welke afvalstromen ontstaan, wat de hoeveelheden en radioactiviteit van dit afval is en hoe het verpakt en getransporteerd zal worden.

Milieueffecten van opslag van kernafval

DELTA vermeldt in de zienswijze niet wat er met het hoogradioactieve kernafval zal gebeuren na de voor 100 jaar voorziene opslag bij de COVRA in Borssele (p. 25 Radioactief afval). Dit zou wel moeten worden meegenomen in de MER omdat delen van het geproduceerde kernafval 240.000 jaar radioactief blijft en al die tijd gevaarlijk is. Het is onverantwoord een kerncentrale te exploiteren zonder te weten wat er met het afval moet gebeuren.

Ook zou DELTA een uitgebreide analyse van de hoeveelheid en soorten kernafval (onderscheiden naar de verschillende categorieën) moeten maken om op een gefundeerde manier de verschillende ontwerpen voor kernreactoren te kunnen vergelijken. De hoeveelheid kernafval moet dan niet alleen uitgedrukt worden in kubieke meters maar er moet ook een indicatie gegeven worden van het stralingsniveau en de stralingsduur van het afval en het aantal kubieke meters opslagruimte dat nodig is om de brandstof op een zo veilig mogelijke manier op te slaan.

Veiligheid van de kerncentrale

De veiligheid van de kerncentrale is (mogelijk) van grote invloed op het milieu en op de mens (zelfs grensoverschrijdend). Op pagina 8 somt DELTA een aantal criteria op waaraan de nieuwe centrale moet voldoen voor wat betreft de veiligheid. Uit de startnotitie wordt niet duidelijk hoe DELTA in de MER wil aantonen dat het te kiezen ontwerp ook echt aan deze eisen voldoet.

DELTA mag zich niet alleen baseren op veiligheidsclaims van de fabrikant van de kerncentrale zelf maar moet onafhankelijk onderzoek moet laten uitvoeren.
Dit onderzoek zou best meegenomen worden in dit MER.

Ongeval met radioactief afval

Uit de startnotitie blijkt dat DELTA niet van plan is de milieueffecten van een ongeval met radioactief afval mee te nemen in de MER, terwijl 'buitenontwerpongevallen' van de centrale zelf wel worden geanalyseerd. De kans bestaat dat er radioactief materiaal in het milieu terecht kan en/of zal komen. Daarom is het noodzakelijk in de MER een analyse te maken van de gevolgen voor het milieu en de mens van zo'n ongeval.

Ontmanteling van de kerncentrale

DELTA is niet van plan de milieueffecten van ontmanteling van de kerncentrale mee te nemen in de MER. Ontmanteling van een kerncentrale veroorzaakt extra stralingsemissies en significante extra productie van radioactief afval. Daarom is GMF van oordeel dat de ontmanteling een onderdeel uitmaakt van de MER.

In strijd met huidig energiebeleid

De vraag moet gesteld worden of er nood is aan een nieuw grootschalig vermogen. De kans bestaat dat dit zal leiden tot het verdringen van kleinschalige en duurzame energieproductie. Tevens kan dit grootschalig vermogen er voor zorgen dat er belang is bij de groei van het elektriciteitsverbruik, hoewel het Nederlands regeringsbeleid is om 2% per jaar te besparen.

Koelwater

GMF vraagt om het effect van de thermische vervuiling van de Westerschelde en het effect op het ecosysteem grondig te onderzoeken inclusief een alternatief met koeltorens. De keuze van het type centrale en de inplanting zou zo moeten zijn zodat er noch koelwaterlozingen noch koeltorens nodig zijn. Koelwaterlozingen kunnen immers grotendeels voorkomen worden door het recupereren van de warmte-energie.

GMF gaat er van uit dat deze voorstellen terdege zullen worden onderzocht en de voorgestelde alternatieven zullen meegenomen worden.

Hoogachtend,

Jasmin Lauwaert
In opdracht van:

Erik Grietens
Voorzitter

Gents MilieuFront
K. Maria Hendrikaplein 5
9000 Gent
09 242 87 59
info@gentsmilieufrent.be
www.gentsmilieufrent.be